

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Θέμα Α

A₁.

α. Σωστό

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Λάθος

ε. Λάθος

A₂.

1. γ

2. β

Θέμα Β

B₁.

α) Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας. Παράλληλα όμως με τον καταμερισμό των έργων αναπτύσσονται και οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ των ατόμων, γιατί διαφορετικά δε θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν οι διάφορες ανάγκες τους. Όπως θα δούμε πιο κάτω, οι ανταλλαγές γίνονται με τη μεσολάβηση του χρήματος.

β) Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί.

γ) Τα πλεονεκτήματά του είναι τα εξής:

(i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.

(ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.

(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

δ) Βέβαια η μεγάλη εξειδίκευση των ανθρώπων σε μία δραστηριότητα που συχνά είναι πολύ περιορισμένη, μετατρέπει την εργασία σε ανιαρή απασχόληση. Π.χ. ένας εργάτης που κάνει κάθε μέρα την ίδια δουλειά και σε πολλές περιπτώσεις τις ίδιες κινήσεις, είναι φυσικό να κουράζεται από τη ρουτίνα της δουλειάς. Αυτό είναι ένα σοβαρό μειονέκτημα του καταμερισμού των έργων.

Θέμα Γ

Γ1. Στον συνδυασμό Δ όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ, επομένως $X_{\Delta}=0$.

Συν.	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κ.Ε. _Χ	Κ.Ε. _Ψ
A	0	800		
			2	0,5
B	100	600		
			4	0,25
Γ	150	400		
			5	0,2
Δ	230	0		

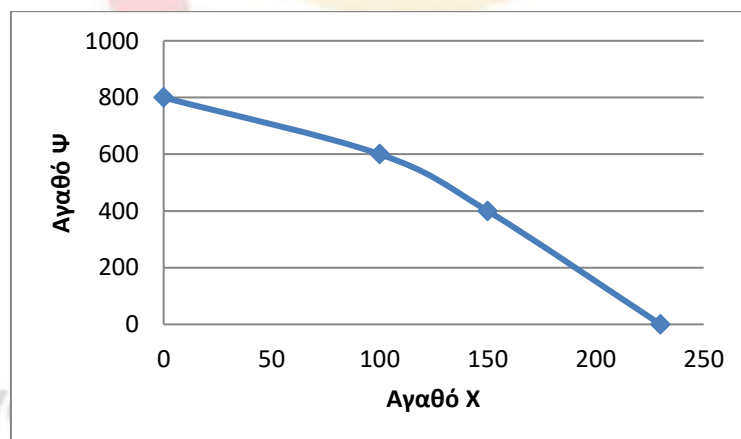
$$K.E._{A \rightarrow B}^X = 2 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Psi_A - 600}{100 - 0} = 2 \Leftrightarrow \Psi_A - 600 = 200 \Leftrightarrow \Psi_A = 200 + 600 = 800 \mu.$$

$$K.E._{B \rightarrow A}^{\Psi} = \frac{1}{K.E._{A \rightarrow B}^X} = \frac{1}{2}$$

$$K.E._{B \rightarrow \Gamma}^X = \frac{1}{K.E._{\Gamma \rightarrow B}^{\Psi}} = 4$$

$$K.E._{B \rightarrow \Gamma}^X = 5 \Leftrightarrow \frac{600 - 400}{X_{\Gamma} - 100} = 4 \Leftrightarrow \frac{200}{X_{\Gamma} - 100} = 4 \Leftrightarrow X_{\Gamma} - 100 = 50 \Leftrightarrow X_{\Gamma} = 100 + 50 = 150 \mu.$$

Γ2. Παρατηρούμε ότι καθώς η παραγωγή του αγαθού Χ αυξάνεται, το Κ.Ε._Χ είναι αυξανόμενο, άρα η Κ.Π.Δ. είναι κοίλη.

Γ₃. N (X=120, Ψ=500)

Δημιουργούμε άριστο συνδυασμό B₁ (X=120, Ψ_{B₁})

Συν.	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κ.Ε.Χ
B	100	600	4
B₁	120	Ψ_{B₁}	
Γ	150	400	

$$K.E.X_{B \rightarrow \Gamma} = K.E.X_{B \rightarrow B_1} \Leftrightarrow 4 = \frac{600 - \Psi_{B_1}}{120 - 100} \Leftrightarrow 4 = \frac{600 - \Psi_{B_1}}{20} \Leftrightarrow 600 - \Psi_{B_1} = 80 \Leftrightarrow \Psi_{B_1} = 600 - 80 = 520 \mu.$$

Συγκρίνοντας τον συνδυασμό N (X=120, Ψ=500) με τον συνδυασμό B₁ (X=120, Ψ=520), διαπιστώνουμε ότι ο N είναι εφικτός.

Π (X=170, Ψ=350)

Δημιουργούμε άριστο συνδυασμό Γ₁ (X=170, Ψ_{Γ₁})

Συν.	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κ.Ε.Χ
Γ	150	400	5
Γ₁	170	Ψ_{Γ₁}	
Δ	230	0	

$$K.E.X_{\Gamma \rightarrow \Delta} = K.E.X_{\Gamma \rightarrow \Gamma_1} \Leftrightarrow 5 = \frac{400 - \Psi_{\Gamma_1}}{170 - 150} \Leftrightarrow 5 = \frac{400 - \Psi_{\Gamma_1}}{20} \Leftrightarrow 400 - \Psi_{\Gamma_1} = 100 \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma_1} = 400 - 100 = 300 \mu.$$

Συγκρίνοντας τον συνδυασμό Π (X=170, Ψ=350) με τον συνδυασμό Γ₁ (X=170, Ψ=300), διαπιστώνουμε ότι ο Π είναι ανέφικτος.

Γ₄.

Συν.	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κ.Ε.Χ
B	100	600	4
B₁	120	520	
Γ	150	400	5
Γ₂	200	Ψ_{Γ₂}	
Δ	230	0	

$$K.E.X_{\Gamma \rightarrow \Delta} = K.E.X_{\Gamma \rightarrow \Gamma_2} \Leftrightarrow 5 = \frac{400 - \Psi_{\Gamma_2}}{200 - 150} \Leftrightarrow 5 = \frac{400 - \Psi_{\Gamma_2}}{50} \Leftrightarrow 400 - \Psi_{\Gamma_2} = 250 \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma_2} = 400 - 250 = 150 \mu.$$

Για να αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού X από τις 120 στις 200 μονάδες, πρέπει να θυσιάσουν 520-150=370 μονάδες από το αγαθό Ψ.

Γ₅. Για να συμβεί αυτό θα πρέπει να μεγαλώσουν οι παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας. Αυτό μπορεί να συμβεί, είτε με την βελτίωση της τεχνολογίας, είτε με την αύξηση των ποσοτήτων των παραγωγικών συντελεστών, είτε με τον συνδυασμό των δύο προηγούμενων.

Θέμα Δ

Δ1.

Έτος	P_A	Q_A	P_B	Q_B	Α.Ε.Π.τρεχ.	Δ.Τ.	Α.Ε.Π.σταθ.
2008	10	5	10	10	150	100	150
2009	20	9	12	10	300	150	200

Έτος βάσης είναι το 2008, επομένως ισχύει $\Delta.Τ_{2008}=100$ και $Α.Ε.Π.τρεχ_{2008}=Α.Ε.Π.σταθ_{2008}$

$$Α.Ε.Π.τρεχ_{2008} = P_{2008}^A \cdot Q_{2008}^A + P_{2008}^B \cdot Q_{2008}^B = 10 \cdot 5 + 10 \cdot 10 = 50 + 100 = 150 \text{ χ.μ.}$$

Επομένως $Α.Ε.Π.τρεχ_{2008}=Α.Ε.Π.σταθ_{2008}=150 \text{ χ.μ.}$

$$Α.Ε.Π.τρεχ_{2009} = P_{2009}^A \cdot Q_{2009}^A + P_{2009}^B \cdot Q_{2009}^B \Leftrightarrow 300 = 9 \cdot P_{2009}^A + 12 \cdot 10 \Leftrightarrow 9 \cdot P_{2009}^A = 300 - 120 \Leftrightarrow P_{2009}^A = 20 \text{ χ.μ.}$$

$$Α.Ε.Π.σταθ_{2009} = \frac{Α.Ε.Π.τρεχ_{2009}}{\Delta.Τ_{2009}} \cdot 100 = \frac{300}{150} \cdot 100 = 2 \cdot 100 = 200 \text{ χ.μ.}$$

Δ2.

$$\text{Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.σταθ}_{2009} = \frac{Α.Ε.Π.σταθ_{2009}}{\text{Πληθυσμός}_{2009}} = \frac{200}{20} = 10 \text{ χ.μ./ατ.}$$

$$\text{Πληθυσμός}_{2009}' = 2 \cdot \text{Πληθυσμός}_{2009} = 2 \cdot 20 = 40 \text{ ατ.}$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.σταθ}_{2009}' = \frac{Α.Ε.Π.σταθ_{2009}}{\text{Πληθυσμός}_{2009}'} = \frac{200}{40} = 5 \text{ χ.μ./ατ.}$$

Παρατηρούμε ότι το Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.σταθ. μειώνεται, επομένως συμπεραίνουμε ότι χειροτερεύει η οικονομική ευημερία της υποθετικής οικονομίας.

Δ3.

$$\Delta Α.Ε.Π.σταθ_{2008 \rightarrow 2009} \% = \frac{Α.Ε.Π.σταθ_{2009} - Α.Ε.Π.σταθ_{2008}}{Α.Ε.Π.σταθ_{2008}} = \frac{200 - 150}{150} = \frac{50}{150} = \frac{1}{3} = 0,333 \text{ ή } 33,3\%$$

Δ4.

$$Q_{2008}^A' = Q_{2008}^A + \frac{20}{100} \cdot Q_{2008}^A = 5 + \frac{20}{100} \cdot 5 = 5 + 1 = 6 \text{ μ.}$$

$$Q_{2008}^B' = Q_{2008}^B - \frac{20}{100} \cdot Q_{2008}^B = 10 - \frac{20}{100} \cdot 10 = 10 - 2 = 8 \text{ μ.}$$

$$Α.Ε.Π.τρεχ_{2008}' = P_{2008}^A \cdot Q_{2008}^A' + P_{2008}^B \cdot Q_{2008}^B' = 10 \cdot 6 + 10 \cdot 8 = 60 + 80 = 140 \text{ χ.μ.}$$

Έτος βάσης είναι το 2008, άρα $Α.Ε.Π.σταθ_{2008}'=Α.Ε.Π.τρεχ_{2008}'=140 \text{ χ.μ.}$